

DE MIDDELLANDSE ZEE

De afgelopen weken hebben we veel beelden gezien van vluchtelingen ronddobberend op bootjes. Mensen, jong en oud, man en vrouw, kinderen en baby's, die hun leven wagen om het beloofde land Europa te bereiken. We hebben gezien en gehoord hoe dat in een aantal gevallen afloopt: mensen die hun leven laten; mensen die met hun droom voor ogen, verdrinken. Vreselijk! We hebben ook een verhaal kunnen horen over een bootje waar mensen met verschillende geloofsachtergronden op zaten. Toen het avontuur beangstigend werd, begonnen de christenen te bidden tot God. Dit werd door anderen niet op prijs gesteld: er mocht op die boot alleen maar tot hun god gebeden worden. De christenen werden met messen bewerkt en overboord gegooid. Hoe mensen het voor elkaar krijgen om zoiets te doen: het blijft voor mij een vraag.

Maar het blijft voor mij ook een vraag hoe mensen in Europa wegstijgen van het ernstige probleem dat zich daar op de Middellandse Zee voordoet. Het lijkt wel of regeringsleiders en wij mensen in de straat, onze ogen willen sluiten en het probleem niet willen zien. En dat probleem is tweezijdig.

Ten eerste is het de vraag of we al die vluchtelingen kunnen opnemen. En dan bedoel ik niet of er voldoende geld of rijkdom aanwezig zou zijn om die mensen op te vangen, het gaat mij meer om het probleem of wij als Europese samenleving ruimte willen bieden aan medemensen? Zijn wij bereid om mensen de kans te geven zich een plaats in onze samenleving te verwerven? Of laten wij ons regeren door een angst die zegt, dat ons land, dat Europa, te vol zou zijn?

Ten tweede is het probleem dat achter het vluchtgedrag zit. Mensen verlaten hun huis en hun haard en vertrouwde omgeving niet zomaar. Ze vluchten omdat ze hun leven niet zeker zijn, omdat ze niet in vrijheid kunnen zijn die ze willen zijn; ze vluchten omdat ze geen enkele kans hebben om zich zelf te ontplooiën en te ontwikkelen. Hun bestaan in hun vaderland is vaak uitzichtloos. Mensen die vluchten zijn vaak ten einde raad. Wat doen wij als westerse wereld om te voorkomen dat mensen vluchten? Zijn wij bereid om onze rijkdom te delen? Zijn wij bereid om te voorkomen dat mensen vluchten omdat ze niet kunnen geloven of denken wat ze willen? Er wordt veel gepraat, er zijn goede intenties, maar ondertussen is er in de gebieden waar de vluchtelingen vandaan komen, zoveel ellende, zoveel angst en zoveel verdriet waaraan niets verandert.

Vluchtelingen, de afgelopen weken zijn we als westerse samenleving met de neus op de feiten gedrukt. En ik wil niet beweren dat wij als eenvoudige burgers meteen iets aan de situatie kunnen veranderen. Maar als we over een paar weken weer massaal naar het Zuiden van Europa trekken, en pootje baden in de Middellandse Zee, dan mag bij ons wel het besef aanwezig zijn dat wij – ondanks de problemen die er zeker in de sociale verhoudingen van ons land zijn – nog steeds in een fabelachtige rijkdom leven, waar misschien ook ruimte zou moeten zijn voor hen die in dezelfde Middellandse Zee knokken om te overleven.

Is niet ieder mens een kind van God en heeft niet ieder mens het fundamentele recht om gelukkig te worden?

Marc Oortman, pastoor